

GENSYNSGLÆDE

Erindringer og fremtidsplaner ...

Fjodor Dostojevskij var ankommet til Wrangels palæ i København syv, pengeløs og uden bagage. Gensynsglæden var stor. I stuerne gik snakken i de sene aftentimer, når familien havde spist aftensmad i den store spisesalon og børnene, den lille friherreinde Olga og den lille baron Georgij havde sagt godnat. Dostojevskij tilbragte megen tid med at lege med de to små. En af dem blev han særligt glad for. De to venner talte om ungdomsminder, om håb og ønsker for fremtiden, om gamle lidenskaber, deres tid i Sibirien og familielivet. "... Vi lever et ensformigt liv som et ur ...", havde Wrangel skrevet til Dostojevskij om tilværelsen i Københavnerpalæet.

De talte om Dostojevskijs værk "Optegnelser fra de dodes hus" som Wrangel netop havde læst færdig. Wrangel opfordrede Dostojevskij til at skrive om deres fortid sammen i Semipalatinsk. Dostojevskij luftede en idé om en slags tidskrift, der mange år senere udkom som Dostojevskijs monumentale udgivelse "En forfatters dagbog". De talte om Dostojevskijs nyligt afdøde hustru Maria Dimitrievna, som Wrangel havde modt i Semipalatinsk. De talte om politiske forhold i Rusland og den russiske adel. De talte om Dostojevskijs familie, som Wrangel mente udnyttede forfatteren. Dostojevskij lagde planer for fremtiden og spurgte Wrangel til råds: "... få et embede, udgiv dine værker selv og undgå forlag i fremtiden".

Wrangel i tiden efter Semipalatinsk

Baron Wrangel havde kort efter sin tilbagerejse fra Semipalatinsk indledt en ekspedition til det fjerne Kina, hvor han som diplomat var med til at bane vejen for den såkaldte Aigun-traktat. Traktaten blev underskrevet d. 28. maj 1858 som en separat aftale imellem Rusland og Qing-dynastiet i Kina, for at revidere den russisk-kinesiske grænse. Rusland genvandt ved denne lejlighed den nordlige siden af floden Amur og fik kontrollen over et isfrit område

ved Stillehavet, hvor man grundlagde byen Vladivostok i 1860. Traktaten og forholdene for folkene i Amur-området blev også beskrevet i danske aviser. Den diplomatiske aftale var en udløber af Opiumskrigen 1856-60. Wrangel havde desuden undervejs indsamlet og katalogiseret naturvidenskabelige prøver på den lange rejse, der blev foretaget med den kejserlige russiske marine i årene 1858 - 59.

Dostojevskij og Valikhanov, Semipalatinsk, 1859

"

Jeg har nu ganske alene, kun min stakkelse er der mig. Men hvorfor dig godt fra Semipalatinsk opdages mig om at betale dig. Hvor meget havde jeg ikke at fortælle dig og tale med dig om, hvis du kunne ses! - men for nu vel, men hvis du, jeg omfatter dig at tale med dig. Gid du måtte være i Khabarovsk! Hvis det mig. Men dette blev vel at dig i Khabarovsk.

Dostojevskij til Wrangel, 1845

Den store forfatters hverdag

Fjodor Dostojevskijs elskede datter Ljubov (1869 - 1926) har i detaljer beskrevet den private side af forfatterens liv. Hun erindrer, at faderen altid skrev om natten indtil klokken 4-5 om morgenen. Dostojevskij sov på en udtrækssofa i sit arbejdsværelse og stod gerne op ved 11 tiden, gjorde morgengymnastik og vaskede sig. Han var for tiden at regne usædvanligt renlig og pertentlig med sin hygiejne, og holdt af at synge imens.

Dostojevskij gik aldrig i badekåbe, men var fuldt påklædt fra morgenstunden, med støvler, slips, smuk hvid skjorte og stivet krave. Han var meget påpasselig med sit tøj og gik kun i det bedste, hvorfor tøjet altid så ud som nyt. Om morgenen iførte han sig en kort hjemmestakk. Dostojevskij fjernede som det første gamle lysestumper i arbejdsværelset og gik til spisestuen for at drikke meget stærk te.

På arbejdsværelset gennemgik han morgenaviserne og rullede cigaretter af gult majs papir med to slags tobak. Dostojevskij rog som en skorsten. Han tilbragte tiden indtil eftermiddag med at diktere noter fra aftenen for. Derefter gik Dostojevskij ved 16 tiden sin daglige gåtur. I Petersborg gik han altid den samme vej, fortabt i sine tanker og det litterære arbejde han var i gang med. Hvis han havde penge, købte han altid

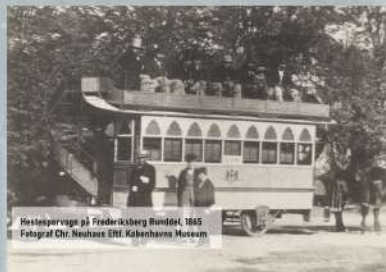
Anna Dostojevskaja med sønnen Fjodor og datteren Ljubov, 1883. Fotograf i Grönlings Str. Petersborg

noget sødt i en fin butik på vejen, og det han købte, blev serveret til dessert. Dostojevskij spiste aftensmad kl. 18, fik te kl. 21 og begyndte altid først at arbejde når alle var gået i seng. Han foretrak at arbejde ved stearinlysets skær. Til sengetid pakkede Dostojevskij sit hoved ind i et lagen, dækkede sig med to tæpper og en gammel frakke, en gammel vane fra tiden i straffelejre.

"

Meget mærkeligt var en betænkelse fra Ljubov, at, hvad Dostojevskij i Semipalatinsk sammen med os maad at sine egne omgangslede, Maria Wrangel (Dostojevskij talte sig i Khabarovsk) i det fælles hjem med Wrangel. De ventede havde de i sig, som sammen havde de at betale Ljubov, der tog sig som vilde, og gjorde sig en glæde at at glæde Ljubov, som de begge holdt meget af.

Ljubov Dostojevskaja, "Min far Fjodor Dostojevskij", 1920

Hestevogn på Frederiksberg Runddel, 1865. Fotograf Chr. Neuloux. Det. Københavns Museum

Et godt bånd bløde

... En politibetjent, som i går passerede Frederiksberg Allé, blev opmærksom på, at en person stod i bøjet stilling over sporvognsskinnerne tæt udenfor nævnte allé ved Vesterbrogade. Ved at gå derhen opdagede han, at personen, en droschekusk, havde hensat 2 træsko i sporene på en sådan måde, at der kunne være al rimelighed for, at den første sporvogn, der skulle passere sporet, derved ville bringes ud deraf. Droschekuskens blev afleveret til stationen og vil forhåbentlig blive tilbørlig revset for sit forhold, som ene synes at være dikteret af had og brødnid ...

Flyveposten, fredag, d. 20. oktober - den ottende dag Dostojevskij var i København